

Мовазнаўства

В.М. ЛЯШУК

БЕЛАРУСКІЯ І СЛАВАЦКІЯ ПРАЗАІЧНЫЯ ФАЛЬКЛОРНЫЯ ТЭКСТЫ ЯК КРЫНІЦА ФАРМІРАВАННЯ ЛІТАРАТУРНАЙ НОРМЫ

Исследуется процесс выработки норм литературных языков (белорусского и словацкого) позднего формирования, сопровождаемый научным продвижением прозаических фольклорных текстов в общенародную сферу. При этом проявляются тенденции генерализации языковых средств, их использования и актуализации в более широком стилистическом регистре.

The normalization in the literary languages of late formation - Belarusian and Slovak - is accompanied by the scientific promotion of prosaic folklore texts into the nationwide sphere. Thus the following tendencies manifest themselves in: generalization of linguistic means, the usage of expressive and colloquial means in a wider stylistic register, actualization of the means acquired by Folklore from written sources.

Разумение нормы як паўтаральнага, стандартнага для пэўнага калектыву ўжывання адзінак мовы ўласціва як для дыялектнай, так і для іншых моўных сфер. Літаратурная норма адрозніваецца агульнапрынятай у межах агульна-народнай мовы. Пры гэтым прыватныя і літаратурныя нормы ўзаемадзейнічаюць, уплываюць адна на адну ў залежнасці ад ступені распаўсюджвання стылістычнай сістэмы літаратурнай мовы, ад канкрэтнага этапу яе станаўлення і ўмоў функцыянавання.

На пачатковым этапе фарміравання сучаснай беларускай і славацкай літаратурных моў, якія тыпалагічна належаць да групы літаратурных моў позняга фарміравання, асноўная ўвага была скіравана на выбар літаратурнай нормы, пры гэтым фальклорная сфера з'яўлялася адным з устойлівых вектараў уплыву. Гэта асаблівасць стала падставай для вылучэння пры адраджэнні славянскіх літаратурных моў этапу лінгвістычнага фалькларызму, спачатку ў якасці дапаможнай для фалькпарыстыкі галіны, звязанай з асаблівасцямі і патрэбамі пісьмовай фіксацыі фальклорных тэкстаў, у тым ліку беларускіх і славацкіх. Аб'ектам такога навуковага асэнсавання выступав найперш тэкст і гаворка (гл. Dzieje 1982, 24). Значную ўвагу гэтаму пытанню надавалі практыкі, якія мелі дачыненне да Антрапалагічнай камісіі з цэнтрам у Кракаве і сваю збіральніцкую дзейнасць пашыралі таксама на суседнія беларускую і славацкую мовы (гл. Dzieje 1982, 200).

Фактычна ўсе збіральнікі стаялі перад праблемай моўнай разнастайнасці, на фоне якой праступалі ўніверсальныя характарыстыкі. Ян Чачот адзначаў асаблівую падатлівасць беларускай мовы як вынік яе меншай апрацаванасці, прыводзячы варыянты *да, дый, дэй, ды, дэ, дык* (гл. Чачот 1996, 226). Такі падыход стаў пачаткам спецыялізацыі мовы фальклору з мэтай пашырэння асаблівасцей яе тэкставай рэалізацыі пры адборы моўных сродкаў у якасці літаратурных. Адзначаны факт пацвярджаецца паралельнай публікацыяй тэкставых масіваў і слоўнічкаў і/ці заўваг (з большай ці меншай ступенню дэталізацыі) наконт асаблівасцей мовы народа, зафіксаванай у фальклору (беларускім - Я. Чачот, М.В. Доўнар-Запольскі, М. Федароўскі, П.В. Шэйн і славацкім - С. Ройс, Я. Колар, Я. Рымаўскі, П. Добшыньскі). Разам з навуковым падыходам выданне пра-

заічных тэкстаў скіроўвалася на іх папулярна-дыдактычнае прызначэнне, разлічвалася на грамадскае выкарыстанне. Асэнсаванне моўнай нормы праз фальклорную рэпрэзентацыю стала традыцыяй, гісторыяй ці структурнай часткай сучаснай каліграфіі. Прывітнасць фальклору ў жывой народна-размоўнай мове вынікае з многіх акалічнасцей і заўважаецца ў падыходах усіх каліграфікараў і даследчыкаў мовы фальклору славянскіх народаў. Так, Л. Штуру не без дасведчанасці ў мове фальклору "ўдалося выявіць і паказаць спецыфіку славацкай мовы" (Смирнов 1992, 51). Зыходзячы з гутарковай сферы, пры перапынку пісьмовай традыцыі "Я. Чачот смела і доказна загаварыў пра тое, што беларуская мова - не дыялект рускай або польскай, а самастойная мова, якая мае цікавую і багатую гісторыю, адлюстраваную ў літаратуры і фальклоры" (Лысенка 1997, 54). Адным з першых ён апісаў асноўныя беларускія фанетычныя і марфалагічныя рысы. Яго "тэзіс пра спецыфічнасць сістэмы беларускай мовы знайшоў свой працяг у працы Яўхіма Карскага... які пісаў: І беларуская мова павінна лічыцца самастойнай, паколькі ўся сукупнасць характэрных для яе рысаў не паўтараецца ні ў адной са славянскіх моваў" (Лысенка 1997, 55).

Значнасць вуснай традыцыі выяўляецца праз выпрацоўку пэўнай сістэмы тэарэтычных падыходаў да ўключэння фальклорных тэкстаў у славістычную парадыгму, інтэрпрэтацыю іх як моўных фактаў у сувязі з даследаваннем закладзенага ў ім духу - напачатку славянскага, пазней - духу канкрэтнага славянскага народа. Як указвае Я. Гучка, у славакаў "кожная спроба пісаць дзеля народнага і культурнага абуджэння людю непазбежна вяла да пытання літаратурнай мовы" (Нуско 1996, 3).

Я. Сабал дэталізуе: "З усіх фальклорных жанраў найбольш далі славацкай літаратурнай мове песня (і яе адгалінаванне - балада) і казка. Аднак па-за канкурэнцыяй знаходзіцца менавіта казка" (Sabol 1991, 249). Цытаваны даследчык адзначае ўплыў пражанскага фальклору на моўны вопыт прыхільнікаў каліграфіі славацкай мовы: "Штураўцы былі заўзятымі збіральнікамі фальклорных тэкстаў, найперш казкі. Яна сваёй моўна-стылістычнай адзначанасцю інтэнсіўна пранікала ў іх моўную свядомасць і паўздзейнічала на маўленне" (Sabol 1991, 254). Прапанаваўшы ў лютым 1843 г. славацкую мову ў якасці літаратурнай мовы славакаў (гл. Elias 1995, 40; Pauliny 1983, 177 і інш.), Л. Штур улічваў і багаты славацкі фальклор як адзнаку самабытнасці народа (гл. Kasala, Krajcovic 2001, 43). Пры гэтым было свядома падкрэслена нармаванне сярэднеславацкай мовы, накіраванае на славістычную грамадскасць інфармавалі яшчэ П.-Й. Шафарык і Ю. Рыбай "як пра чыстыя славацкія гаворкі, г. зн. гаворкі з такімі рысамі, якія сведчаць пра статус славацкай мовы як самастойнай" (Dudasova-Krissakova 2001, 129-130). Э. Пауліны адзначае таксама, што з пачатку XIX ст. "найперш сярэднеславацкая мова пашыралася ў сваёй наддыялектнай актуалізацыі за свае дыялектныя межы" (Pauliny 1983, 120). Л. Бартко адзначае і стыхійныя моманты такога выбару, звязаныя з прыхільнасцю папярэднікаў штураўцаў (найперш С. Халупкі) да народнай славеснасці, следам за якімі III тур са сваімі паплечнікамі свядома, рэальна ажыццявілі пераломнае дзеянне - "павысілі сярэднеславацкую мову да функцыі пісьмовай" (Bartko 2003, 113).

Такой мэтанакіраванасці ў выбары арэальнай базы І часу каліграфіі ў дачыненні да беларускай мовы не заўважаецца, аднак прысутнічае момант дыстанцыравання ад рускай і польскай моў, прадстаўнікі якіх імкнуліся знізіць яе статус да дыялекту (адпаведна рускага ці польскага). Ф. Волман адназначна сцвярджае, што "ўтварэнне беларускай літаратурнай мовы і мастацкай літаратуры таксама адбывалася на аснове вуснай народнай славеснасці" (Wollman 1958, 123), праўда не канкрэтызуе жанравую спецыфіку фальклорнага ўплыву, звязанага з багатым, выдатна захаваным паэтычным і пражанскім беларускім фальклорам. Пражанскі фальклор шырэў і больш разнастайна прэзентаваў моўны вопыт носьбітаў фальклорнай традыцыі, іх творчае карыстанне моўнымі сродкамі ў адпаведнасці з камунікатыўнымі якасцямі маўлення пры іх падпарадкаванні эстэтычным мэтам.

Менавіта функцыянальныя адрозненні ўплываюць на апазіцыю фальклорнай і літаратурнай моўных сфер. Як указвае Б. Гаўранек, розныя функцыі народнай і

літаратурнай мовы вызначаюць адрозненні ў іх слоўніку і структуры граматыкі, таму нельга без значных страт і прабелаў замяніць літаратурную мову мовай, утворанай проста кадыфікацыяй фанетыкі і словаўтварэння народнай мовы пэўнай тэрыторыі (цыт. па: Гладкова 2001, 74). Сучасны славацкі даследчык Я. Доруля выявіў такую спецыфіку ў лексіцы: "Многія словы, што паходзяць з народнай мовы, у аднолькавым значэнні ўжываюцца ў казках і старажытных славацкіх пісьмовых помніках" (Dorula 1993, 101).

Фальклор фактычна ўсіх славянскіх народаў прэзентаваў іх мову, і ў гэтым ракурсе фальклорны моўны стандарт не супрацьпастаўляўся літаратурнай моўнай норме, а даваў падставы яе генералізаваць, ствараў уяўленне пра яе сутнасць і пэўныя параметры. Тэндэнцыі генералізацыі прасочваюцца і ў выкарыстанні фальклорных сродкаў самімі інфармантамі, калі яны ўдзельнічалі ў навуковай фіксацыі фальклорных тэкстаў, на што звярнуў увагу О. Кольберг, падкрэсліваючы, што "народныя выканаўцы, прэзентуючы свой рэпертуар людзям не са свайго асяроддзя, стараліся сцерці рэгіянальнасць вымаўлення, а мова іншых, што даўжэйшы час знаходзіліся на службе ў маёнтку ці горадзе, страчвала частку "правінцыяльных уласцівасцей" (Dzieje 1982, 88). Як падкрэслівае Я. Доруля, славацкая мова выкарыстоўвалася ў вусных праявах найперш у дыялектнай форме. З ёю звязана багатая народная праявістая і песенная творчасць. Яе больш дэталёвы моўны аналіз указвае, што і тут, у пэўных сферах узніклі наддыялектныя ўтварэнні, што вузкая дыялектныя варыянты часта замяняліся больш пашыранымі рэгіянальнымі формамі і выразамі (гл. Dorula 1993, 69).

У сувязі з указанай спецыфікай знаходзіцца заўвага Я. Сабала наконт непасрэднай залежнасці паняцця аб народнай гутарковасці ад мовы казкі: "Мова, стыль і кампазіцыя славацкай народнай казкі былі стымулятарам і для замацавання шураўскай славацкай літаратурнай мовы, і для яе развіцця - найперш у гутарковай форме..." (Sabol 1991, 255). На адзнакі гутарковасці ў ранейшых пісьмовых помніках звярнуў увагу Э. Пауліны, кажучы пра свабоднае, без стандартнага юрыдычнага стылю, маўленне, у якім паўней захоўваюцца адзнакі вуснай формы, а значыць, жывой мовы. "Гутарковае маўленне - менавіта так, як і зараз, - групе часткі складаных сказаў больш свабодна, без абавязковага выяўлення іх узаемаадносін" (Pauliny 1983, 136), а злучальныя сродкі характарызуюцца мнагазначнасцю (гл. Pauliny 1983, 136).

Прычым "народная гутарковасць становіцца вызначальным генам у тканіне славацкай літаратурнай мовы" (Sabol 1995, 84), з чым звязана такая яе моўна-выяўленчая і стылістычная катэгорыя, як экспрэсіўнасць. Яна, з аднаго боку, ускладняла ўласцівую літаратурнай мове стылістычную дыферэнцыяцыю, а з другога - вызначыла своеасаблівы, уласцівы славацкай літаратурнай мове стылістычны рэгістр (гл. Sabol 1995, 86). Суадносны лад (стылістычны рэгістр экспрэсіўнасці) сфарміраваўся з удзелам фальклору і ў беларускай літаратурнай мове. Як указвае А.А. Крывіцкі, гісторыя нацыянальнай мовы беларускага народа пачыналася недзе на спрадвечных фальклорных шляхах. Ужо ў пачатковы перыяд свайго фарміравання беларуская літаратурная мова мела глыбокую сувязь у першую чаргу з жывою моваю беларускага народа (гл. Крывіцкі 1964, 70-75).

У сувязі з праявістымі тэкстамі ўзнікае паняцце навуковай дакументацыі супрацьпастаўленай тэксту народнай культуры. Пры гэтым акрэсліваецца яшчэ адна, істотная для моўнага аспекту нармавання акалічнасць - неабходнасць выбару варыянтаў - поўных, узорных, што прасочваецца ў практыцы апублікавання славацкіх казак П. Добшынскім (1858-1861; 1870-1874), А.-Г. Шкультэты (1858-1861), дзе да аднаго тэксту падаюцца прозвішчы некалькіх інфармантаў, а некаторыя з іх варыянтаў перакладаюцца або цытуюцца ў каментарых. "Варыянтнасць выказвання і інавацыя казак прадвызначыла дыферэнцыраванасць славацкай літаратурнай мовы" (Sabol 1991, 256). У беларускім матэрыяле (запісы П.В. Іліяна, У.М. Дабравольскага, Е.Р. Раманова і інш.) варыянты казкі пры публікацыі групуюцца разам, размяшчаюцца паслядоўна. Вывучаючы варыянтнасць мовы фальклору пры яе супастаўленні з беларускай літаратурнай мовай, Л.П. Кузьміч асабліва вылучае назойнікі (гл. Кузьміч 1994, 21) і сцвярджае, што ў мове фальклору захоўваюцца як спецыфічныя значэнні слоў, так і агульная з літаратурнай мовай лексіка (гл. Кузьміч 1994, 24).

Фалькпор у якасці стандартнай мовы сваю нарматыўнасць выяўляе ва ўстойлівых і паўтаральных, стылістычна апрацаваных тыповых сродках. Дынаміку асобных моўных норм і яе сувязь з кадыфікацыяй магчыма прасачыць пры параўнанні тэкстаў казак са зборніка Янкі Рымаўскага (1845) і Паўла Добшынскага (1870-1874), які гэтыя тэксты апрацоўваў. Да рэгулярных нарматыўных адрозненняў належыць у ранейшых публікацыях фармальная супрацьпастаўленасць *i—y* (у Я. Рымаўскага адсутнічае), спосаб абазначэння мяккасці праз */*, выкарыстанне ў якасці нормы дзеяслоўнай канцоўкі прошлага часу на *u*: *robiu, chodiu*.

Зборнік П. Добшынскага рэпрэзентуе падыходы Л. Штура, які ў рэцэнзіі на зборнік Я. Рымаўскага, адзначаючы высокую культуру мовы і яе натуральнасць, асобныя фразы, аднак, ацэньвае як неславацкія і прыводзіць свае варыянты правак у некаторых выпадках. У сваю чаргу П. Добшынскі, пакідаючы пэўныя дыялектныя архаічныя лексемы, толькі асобныя тэксты захаваў у дыялектнай сістэме, а ў апрацоўцы бачыў спосаб большай моўнай рэпрэзентатыўнасці, што вынікае з яго ліста 1859 г. да А.-Г. Шкультэты, калі абодва гэтыя адраджэнцы рыхтавалі да выдання "Slovenske povesti": «Змагу да Вас завітаць з "Lomidrevom", якога, хоць і такога моцнага, возьмем пад пяро і пачысцім і адшаруем, каб прыгожым выглядаў. Каб быў, калі ўжо ўзор моцы, і ўзорам красы ў апрацоўцы» (цыт. па: Michalek 1998, 31).

Фалькпорныя тэксты змяшчаюць узоры агульнанацыянальнага выкарыстання моўных норм, што адзначаў славацкі паэт Ян Смерэк, які крытыкаваў лексічныя багемізмы *kozel, kartac, presa, dvacaf*, уключаныя ў "Правілы славацкага правапісу" 1931 г., калі "напісаў Ш. Крчмеры рэзкі ліст, што ні ў сваёй творчасці, ні пры рэдагаванні ніколі не будзе пісаць *kozel* замест сар, бо як бы потым змог заспяваць песню "Styri kozy piaty sar?" (цыт. па: Ногескў 2000, 73). Мова фальклору як натуральнага скарбніцы народнай мовы імпліцытна прысутнічае ў напісаным у той жа час праграмным артыкуле Г. Бартэка "Аб моўнай правільнасці" ў якасці аднаго з трох найважнейшых фармавальнікаў нейтральнага (звычайнага, паўсядзённага) літаратурнага узусу - разам з паняццямі "добрага аўтара" і моўнай чуйнасці. Л.М. Шакун указвае, што "лепшыя традыцыі моватворчай культуры народа зберагаліся ў фальклоры" (Шакун 1984, 190). Гэты беларускі даследчык гаворыць пра фалькпорны тэкст як сродак захавання і перадачы новай беларускай літаратуры (а праз яе і літаратурнай мове) "моўна-выяўленчых сродкаў, створаныху папярэднія эпохі" (Шакун 1984, 190).

Калі казаць пра сучасныя падыходы да моўнай нормы ў фальклоры, то яны ў беларускай лінгвістыцы набываюць выразныя адзнакі базавых прынцыпаў культуры маўлення, што прасочваецца ў аналізе і крытыцы мовы сучаснага выдання беларускіх казак (літаратурна апрацаваных, прызначаных школьнікам): "...розная ступень апрацоўкі народных казак вельмі кідаецца ў вочы. На адных старонках кніжкі - натуральныя, нармаваныя беларускія словы, іх формы і сінтаксічныя канструкцыі, а на іншых - парушэнні нормаў, моўная трасянка" (Сцяцко 1997, 63-64). Ненарматыўнасць прасочваецца на розных моўных узроўнях: 1) лексічным: у *кляве* (норма ў *дзюбе*); *прыглынуцца* (норма *спадабацца, кінуцца ў вочы*)\ *узмыць* (норма *узляцець, узняцца*)\ *прама* (норма *проста, якраз*)\ *раны зажылі* (норма *загаіліся*)\ 2) слова- і формаўтваральным: *мядзведжае вуха* (норма *мядзведзева*); *адпільваць* (норма *адпілоўваць*)\ *уступіць* (норма *саступіць*); 3) граматычным: *насмаялася нада мной* (норма *пасмяялася з мяне*); *няма дзяўчыны прыгажэй за цябе* (норма *прыгажэйшай*)- *дзякаваць гаспадыню* (норма *дзякаваць гаспадыні*)\ *хацела было распытаць* (норма *хацела была распытаць* \ адпаведна: *хацеў быў распытаць, хацелі былі распытаць* \ г. д.); 4) фразеалагічным: *будзь што будзе* (норма *няхай будзе што будзе*)\ *баль наладжаць* (норма *баль спраўляць*); *уступіць дарогу* (норма *саступіць з дарогі*) і інш. (гл. Сцяцко 1997, 61-65).

Ян Доруля ў сувязі з моўнай нормай фальклору разглядае працэс мадэрнізацыі і адначасовага нівеліравання тэксту казак, ставіць пытанне наконт патрэбы і мэтазгоднасці моўных змен, захавання моўнай вартасці тэксту (гл. Dorul'a 1993, 120-121).

Для нарматыўнага асэнсавання мовы фальклорныя тэксты валодаюць своеасаблівай значнасцю як эстэтычна і культурна матываваныя рэалізацыі натуральнага і адначасова падпарадкаванага дастаткова строгім нормам маўлення, менавіта таму фальклорная сфера мела высокую канкурэнтную здольнасць у літаратурных мовах позняга фарміравання, да якіх належаць беларуская і славацкая. У іх аспект моўнай нормы праявіўся фальклорны ўказвае на моўную дынаміку і значны патэнцыял у тэорыі літаратурнай мовы і пытаннях яе культуры.

ЛІТАРАТУРА

- Гладкова Г. Роль культурной традиции в болгарском национальном возрождении // Отговорността пред езика: Сб., посветен на 70-годишнините на проф. П. Пашов, на проф. д-р Т. Бояджиев, чл.-кор. на БАН и на 30-годишнината на Шуменския университет. Шумен, 2001. С. 65-82.
- Крывіцкі А. А. Наша родная мова. Мн., 1964.
- Кузьміч Л. П. Аб узаемадзеяння фальклорнай і нарматыўнай лексікі // Слова беларускае. 3 гісторыі лексікалогіі і лексікаграфіі / Пад рэд. А. Я. Міхневіча. Мн., 1994. С. 20-24.
- Лысенка І. Ян Чачот у гісторыі беларускага мовазнаўства // Роднае слова. 1997. № 2. С. 53-58.
- Смирнов Л. Н. Вклад Людовита Штура в формирование литературного словацкого языка // Людовит Штур и его время (К 175-летию со дня рождения). М., 1992. С. 42-59.
- Сцяцко П. Шануйма народную казку. Пра некаторыя выпадкі парушэння нормаў літаратурнай мовы // Роднае слова. 1997. № 3. С. 60-68.
- Чачот Я. Прадмова да "Сялянскіх песень з-над Немана і Дзвіны" (1846 г.) // Чачот Я. Выбраныя творы. Мн., 1996. С. 215-231.
- Шакун Л. М. Гісторыя беларускай літаратурнай мовы. Мн., 1984.
- Bartko L. Zapas o novu spisovnu slovincinu ako súčasť literárnokritickej cinnosti Mikulasa Dohnanyho a ostatných levocských sturovcov // Život slova v dejinách a jazykových viahoch. Bratislava, 2003. S. 113-119.
- Dorufa J. Od Mateja Bela po Pavla Jozefa Safarika // DoruĽa J. Tri kapitoly zo života slov. Bratislava, 1993. S. 24-61.
- DoruĽa J. Slovincina v histórii, živote a slovesnej tvorbe slovakov // DoruĽa J. Ibid. S. 62-145.
- Dudasova-Krissakova J. Mesto slovinciny v jazykovednom diele Pavla Jozefa Safarika // Dudasova-Krissakova J. Kapitoly zo slavistiky. Presov, 2001. S. 123-133.
- Dzieje folklorystyki polskiej 1864-1918 / Pod redakcją H. Kapelus i J. Krzyzanowskiego. Warszawa, 1982.
- Elias M. Exodus sturovcov a Jan Francisci // 150. výročie bratislavského exodu. Presov, 1995. S. 39-45.
- Норескы J. О языке а style. Presov, 2000.
- Hucko J. Vznik spisovnej slovinciny. Bratislava, 1996.
- Kacala J., Krajcovic R. Naert dejin spisovnej slovinciny. Bratislava. Pedagogická fakulta UK, 2001.
- Michalek J. Pavol Ooběiněky a slovenske rozprávky. In: Michalek J. Dejiny etnografie i folkloristiky (Postavy, diela, institúcie). Bratislava, 1998. S. 28-32.
- Pauliny E. Dejiny spisovnej slovinciny od zaciakov po súčasnosť. Bratislava, 1983.
- Sabol J. Jazykove a kompozicne osobitosti slovenskej ľudovej rozprávky // Studia Aeademica Slovaec 20: Prednasky XXVII. letného seminara slovenskeho jazyka a kultury. Bratislava, 1991. S. 249-257.
- Sabol J. Zánre ľudovej slovesnosti a ich zastoj pri formovaní stúrovskej spisovnej slovinciny// 150. výročie... Op. cit. 1995. S. 83-91.
- Wollman F. Slovanství v jazykové literární obrozeni u Slovanu. Praha, 1958.

Паступіў у рэдакцыю 30.06.05.

Вікторыя Марленаўна Ляшук - кандыдат філалагічных навук, дацэнт, дактарант кафедры сучаснай беларускай мовы.

С.М. ЗАПРУДСКІ

ДА ГІСТОРЫІ НАЦІСКУ Ў ВЫТВОРНЫХ ПРЫМЕТНІКАХ (1920-1930)

Рассматривается распределение различных акцентологических форм производных прилагательных в белорусском литературном языке 1920-1930-х гг. Делается вывод: в отличие от нынешней практики среди них были более широко распространены прилагательные с ударением на корне слова, а также на суффиксе.

The article deals with the distribution of different accent forms of derivative adjectives in the Belarusian literary language in the 1920-1930s. A conclusion is made that adjectives with the accent falling on the root, as well as on the suffix were more widely spread among such adjectives in contradistinction to present practice usage.

Уводныя заўвагі. Праблема націску ў вытворных прыметніках у яе дыяхранічным асвятленні пакуль не прыцягвала пільнай увагі беларускіх лінгвістаў.

Сучасны стан націску ў прыметніках апісаны ў "Беларускай граматыцы" (Беларуская граматыка 1985, 388-399). У працы зазначана, што ў словаформах